

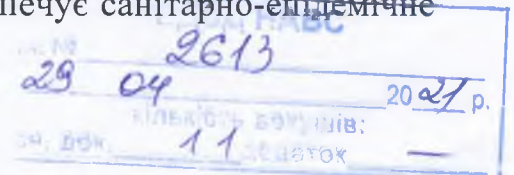
ВІДГУК

офіційного опонента доктора юридичних наук, професора Батанова Олександра Васильовича на дисертаційну роботу Палюха Андрія Ярославовича на тему: «Конституційно-правові засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту», подану на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.02 – конституційне право; муніципальне право.

Дисертаційне дослідження Палюха Андрія Ярославовича на тему: «Конституційно-правові засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту», присвячене вельми актуальній як з точки зору конституційно-правової науки та теорії конституціоналістики, так і практики конституційного будівництва проблемі конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту.

Сфера фізичної культури і спорту є багатоаспектною, і однозначно стратегічним напрямком державної політики. При цьому, у даний час Україна переживає період кардинальних змін в усіх сферах державотворення та правотворення, кінцевою метою яких є побудова суверенної, демократичної, соціально-правової держави. Ті виклики, з якими зіштовхнулася наша держава протягом останніх семи років, а саме гостра політична криза, військовий конфлікт, протиправне захоплення державної території, не дозволяють в повній мірі здійснювати поступове, ефективне управління усіма сферами суспільного життя. Ще більш серйозним викликом, в тому числі, і до правової системи стало розповсюдження вірусу COVID-19, що стало причиною безпрецедентних новел у сфері забезпечення прав людини. І дуже гостро постало питання про межі співвідношення загальної безпеки та правопорядку та забезпечення індивідуальних прав і свобод людини.

За таких умов, як ніколи стає зрозумілим наскільки цінним є здоров'я кожної окремої людини та людства загалом. Нового змісту набувають гарантії, визначені у ст. 49 Конституції України, де зазначено, що кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Держава сприяє розвитку лікувальних закладів усіх форм власності. І саме ч. 4 ст. 49 Основного Закону встановила, що держава дбає про розвиток фізичної культури і спорту, забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя.

Отже, конституційно-правові засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту є вкрай актуальним дослідженням на сьогоднішній день.

Актуальність проблематики конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту підтверджується і наявною в конституційно-правовій науці дискусією щодо визначення понять фізична культура та спорт, їх виокремлення чи об'єднання, пошуку шляхів ефективного правового регулювання, виокремлення галузі спортивного права.

Відповідно до обраної теми дослідження, дисертантом правильно визначено його об'єкт: «суспільні відносини, пов'язані із забезпеченням правового регулювання, функціонування і розвитку сфери фізичної культури і спорту» та предмет: «конституційно-правові засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту».

Такий методологічний підхід дав можливість визначити головні завдання дисертаційного дослідження та виконати їх, дійти важливих для конституційно-правової науки і практики висновків й обґрунтувати низку пропозицій для практики законотворення.

Дисертація Палюха А.Я. відкликається на ті питання, що постають у досліджуваній сфері у сучасних умовах, якій ґрунтовно на теоретичному рівні розкрито конституційно-правові засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту, а також на основі зарубіжного досвіду визначені перспективи удосконалення правової основи і правозастосовної практики у даній сфері.

Дисертаційна робота Палюха А.Я., представлена до захисту має на меті найбільш повно та комплексно, через призму конституційно-теоретичного аналізу розкрити сутність та зміст конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту, визначити генезу формування конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту, сформулювати поняттєво-категорійний апарат сфери фізичної культури і спорту, виокремити конституційно-правові принципи та міжнародні стандарти державної політики у сфері фізичної культури і спорту.

У роботі розкрито основні теоретично-методологічні засади розуміння інституційного механізму реалізації конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні, зокрема, досліджено систему суб'єктів формування і реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні, виокремлено роль центральних та місцевих органів публічної влади України у забезпеченні реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту, окремо визначено місце громадських організацій та їх діяльності у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Недостатній ступінь розроблення теоретико-методологічних та конституційно-правових підходів щодо питання конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту свідчить про об'єктивну

необхідність подальшого дослідження зазначеної наукової проблеми. Ґрунтовне вивчення даної проблеми має не лише теоретико-пізнавальне, але і яскраво виражене прикладне значення, даючи змогу здійснювати пошук ідей та механізмів щодо вирішення питання удосконалення конституційного законодавства в Україні.

Досягнення вказаної мети обумовлює постановку та передбачає послідовне вирішення цілого ряду теоретичних та прикладних завдань, а також напрацювання та перевірку робочих гіпотез, в тому числі шляхом:

1- вивчення історіографії дослідження державної політики у сфері фізичної культури і спорту (підрозділ 1.1);

2 – дослідження генези формування конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту та методології їх дослідження (підрозділ 1.2);

3 – формулювання поняттєво-категорійного апарату сфери фізичної культури і спорту: конституційно-правовий аспект (підрозділ 1.3);

4 – аналізу поняття, системи і змісту конституційно-правових принципів державної політики у сфері фізичної культури і спорту (підрозділ 2.1);

5 – характеристики міжнародно-правових стандартів у сфері фізичної культури і спорту з метою пошуку шляхів їх імплементації в Україні (підрозділ 2.2);

6 – дослідження розвитку міжнародних стандартів у сфері фізичної культури і спорту (підрозділ 2.3);

7 – аналізу конституційно-правового регулювання сфери фізичної культури і спорту в Україні (підрозділ 3.1);

8 – здійснення загальної характеристики комплексного міжгалузевого правового регулювання сфери фізичної культури і спорту (підрозділ 3.2);

9 – вивчення досвіду зарубіжних держав у конституційно-правовому регулюванні сфери фізичної культури і спорту (підрозділ 3.3);

10 – характеристики системи суб'єктів формування і реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні (підрозділ 4.1);

11 – визначення ролі центральних органів публічної влади України у забезпеченні реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту (підрозділ 4.2);

12 – визначення місця місцевих органів публічної влади України в процесі реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту (підрозділ 4.3);

13 – вивчення діяльності громадських організацій у сфері фізичної культури і спорту в Україні (підрозділ 4.4);

14 – моніторингу сучасних світових тенденцій розвитку конституційно-правового регулювання державної політики у сфері фізичної культури і спорту (підрозділ 5.1);

15 – пошук шляхів удосконалення конституційно-правового захисту прав людини і громадянина у сфері фізичної культури і спорту в умовах євроінтеграції та глобалізації (підрозділ 5.2).

Розкриття відповідних питань та розв'язання даних завдань забезпечили досягнення мети дисертаційного дослідження – обґрунтування авторської концепції комплексного дослідження конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту за для формулювання теоретичних висновків і практичних рекомендацій, пропозицій стосовно вдосконалення законодавства України у даній сфері, підвищення ефективності участі держави у забезпеченні розвитку сфери фізичної культури і спорту, реалізації відповідних прав людини і громадянина.

Наукові положення дисертаційного дослідження Палюха А.Я. ґрунтуються на використанні дисертантом цілої системи методів юридичної науки. Заслугує на підтримку визначена автором методологічна основа дослідження, яку становить система філософсько-світоглядних підходів, загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання, використання яких і забезпечило комплексний та всебічний аналіз визначеної наукової проблеми.

Структура дисертації зумовлена метою та завданнями дослідження. Дисертація складається з вступу, п'яти розділів, які структуровано на п'ятнадцять підрозділів, висновків та списку використаних джерел.

Все це дає можливість зробити висновок, що з конституційно-доктринальної та практичної точок зору тема дисертаційного дослідження розроблена ґрунтовно.

Наукова новизна одержаних результатів впливає з актуальності теми дослідження та полягає в тому, що у ній вперше у вітчизняній науці конституційного права ґрунтовно на теоретичному рівні розкрито конституційно-правові засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту, а також на основі зарубіжного досвіду визначені перспективи удосконалення правової основи і правозастосовної практики у даній сфері.

Рецензоване дослідження дозволило обґрунтувати і сформулювати ряд нових наукових положень та практичних рекомендацій, спрямованих на удосконалення конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту.

Положення наукової новизни отриманих результатів автором структуровано на ті, що отримані вперше, ті, що удосконалено, і ті, що дістали подальшого розвитку.

Найбільш важливе значення з теоретичної та практичної точок зору мають положення наукової новизни, що стосуються:

- авторського визначення механізму розвитку сфери фізичної культури й спорту в Україні як взаємопов'язаної сукупності інституцій, умов, засобів та

гарантій, які забезпечують належне функціонування та розвиток фізичної культури й спорту в Україні, основними складовими елементами якого є правовий (або нормативний) та інституційний механізми;

- узагальнення тенденцій і закономірностей конституційно-правового регулювання фізичної культури і спорту, розвитку і забезпечення прав людини у даній сфері в країнах Європи: 1) розгляд їх у контексті охорони здоров'я та права на охорону здоров'я, тобто соціальних прав людини і громадянина, відповідних завдань держави (Республіка Болгарія, Республіка Білорусь, Литовська Республіка, Португальська Республіка, Королівство Іспанія); 2) віднесення до групи культурних прав людини і громадянина, насамперед, права на освіту (Грецька Республіка, Республіка Македонія, Республіка Хорватія); 3) розглядаються як самостійна група прав людини і громадянина (Угорщина, Швейцарська Конфедерація); 4) визначаються загальні засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту або взагалі відсутня згадка про дану сферу на конституційно-правовому рівні регулювання;

- виокремлення різновидів конституційно-правового регулювання спортивних відносин залежності від виду їх учасників (суб'єктів) та відповідних відносин між ними, а саме: – горизонтальне (без будь-якого підпорядкування з боку учасників спортивної діяльності), – вертикальне (між державою або уповноваженою на те особою, учасниками спортивного процесу, спортивної діяльності), при цьому один суб'єкт спортивних правовідносин може бути суб'єктом й інших видів правовідносин;

- визначення груп суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, виходячи з існуючого законодавства України: 1) фізичні або юридичні особи, які здійснюють свою діяльність з метою розвитку фізичної культури і спорту; 2) фізичні особи, які займаються фізичною культурою і спортом, у тому числі спортсмени; 3) фахівці сфери фізичної культури і спорту; 4) заклади фізичної культури і спорту; 5) відповідні органи влади;

- визначення поняття фізкультурно-спортивних правовідносин як вольові, врегульовані нормами спортивного права суспільні відносини, що виникають між різноманітними суб'єктами цього права, у процесі організації та безпосереднього проведення фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності, здійснення цілеспрямованих фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів змагального характеру та знаходяться під охороною держави, а також спеціалізованих недержавних спортивних організацій;

- висновок про те, що основи правового регулювання сфери фізичної культури і спорту закладені в конституційному праві, знаходить детальну регламентацію в адміністративному, цивільному, господарському, кримінальному, трудовому та інших галузях права і законодавства України;

- обґрунтування про те, що сфера фізичної культури та спорту поділяється на дві: сфера фізичної культури, що включає масовий спорт та сфера

професійного спорту, що обумовлює особливості нормативно-правового регулювання та побудову окремих інституційних механізмів. Спільними для обох сфер ефективними заходами державної підтримки є кадрова політика у сфері фізичної культури і спорту, матеріально-технічне забезпечення даної сфери, діяльність служби спортивної медицини, формування з боку держави позитивної громадської думки тощо;

- висновки стосовно того, що у системі державних органів у сфері фізичної культури і спорту залежно від обсягу компетенції можна згрупувати три види органів: 1) органи загальної компетенції; 2) органи міжгалузевої (функціональної) компетенції; 3) органи галузевої (спеціальної) компетенції;

- визначення поняття конституційних принципів регулювання фізкультури та спорту в Україні, під якими ми розуміємо основні вихідні ідеї та положення, які виражають найважливіші закономірності формування правових норм, у сфері врегулювання забезпечення розвитку фізичної культури, рухової активності населення, та популяризації і підтримки спорту в Україні;

- узагальнення об'єктів фізкультурно-спортивних правовідносин, до яких варто відносити: матеріальні та нематеріальні блага, дії суб'єктів спортивного права в різних сферах фізкультурно-спортивної діяльності, результати інтелектуальної діяльності у даній сфері, спортивну інформацію та промисловість;

- висновок про необхідність розмежування суб'єктів сфери фізкультури і спорту, суб'єктів правового регулювання даної сфери (включаючи суб'єктів державно-правового регулювання та суб'єктів інших видів правового регулювання даної сфери), безпосередніх учасників фізкультурно-спортивної діяльності, тощо.

Зміст положень, що віднесені А.Я. Палюхом до положень наукової новизни одержаних результатів, свідчить про їх інноваційність, оригінальність та своєрідність. Автор послідовно та гармонійно розкрив проблематику конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту із врахуванням досягнень конституційної теорії, судової практики та позитивного світового досвіду.

Автором чітко викладено зміст анотацій, що розкривають основні положення та висновки роботи. У вступі дисертаційного дослідження обґрунтовується актуальність теми, визначаються об'єкт, предмет, мета і основні завдання дослідження, характеризується методологічна і науково-теоретична основа роботи, наукова новизна отриманих результатів, теоретичне і практичне значення результатів дослідження, виокремлюються положення щодо їх апробації тощо.

У розділі 1 «Теоретико-історичні та методологічні основи дослідження сфери фізичної культури і спорту», що складається із трьох підрозділів розглядається низка питань, пов'язаних з науково-теоретичними,

історичними та теоретико-методологічними засадами державної політики у сфері фізичної культури і спорту.

У підрозділі 1.1 «Історіографія дослідження державної політики у сфері фізичної культури і спорту» здійснюється систематизація наукових джерел, які присвячені проблемам становлення, розвитку, законодавчого регулювання та функціонування сфери фізичної культури і спорту, та їх аналіз.

У підрозділі 1.2 «Генеza формування конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту та методологія їх дослідження» досліджується генеza формування і конституційно-правового закріплення засад державної політики у сфері фізичної культур і спорту, сформульовано висновок, що цей процес має динамічний характер, знаходиться у постійному розвитку, чому сприяє поява нових видів спорту, потреба здорового образу життя, забезпечення і гарантування прав і свобод людини у цій сфері.

У підрозділі 1.3 «Поняттєво-категорійний апарат сфери фізичної культури і спорту: основні конституційно-правові аспекти» на підставі аналітичного осмислення наукової літератури та нормативного матеріалу визначені поняття «фізична культура», «спорт», «сфера фізичної культури та спорту», «конституційно-правові засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту», тощо.

Положення розділу 2 «Конституційно-правові принципи та міжнародні стандарти державної політики у сфері фізичної культури і спорту» складається з трьох підрозділів, присвячених методологічним засадам конституційно-правового дослідження, розкриттю генези місцевої публічної влади в Україні, визначенню поняття, з'ясуванню сутності та характеристики принципів місцевої публічної влади в сучасній Україні.

Розділ 3 «Сучасне конституційно-правове регулювання сфери фізичної культури і спорту в Україні та зарубіжних країнах» складається з трьох підрозділів: 3.1 *«Конституційно-правове регулювання сфери фізичної культури і спорту в Україні»*, 3.2 *«Загальна характеристика комплексного міжгалузевого правового регулювання сфери фізичної культури і спорту»* та 3.3 *«Досвід зарубіжних держав у конституційно-правовому регулюванні сфери фізичної культури і спорту»*. У даному розділі акцентовано увагу на тому, що радикальні і системні зміни в механізмі державного управління об'єктивно ведуть до зрушень у соціально-культурній сфері, складовою частиною якої є фізична культура і спорт, визначено, що нормативно-правові акти, які регулюють сферу фізичної культури і спорту, є джерелами різних галузей права України, зокрема їх основи закладені в конституційному, цивільному, адміністративному, господарському, податковому, кримінальному, трудовому праві тощо, здійснено аналіз джерел конституційно-правового регулювання

фізичної культури і спорту, розвитку і забезпечення прав людини у даній сфері в зарубіжних країнах.

Розділ 4 «Інституційний механізм реалізації конституційно-правових засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні» складається з чотирьох підрозділів, і присвячений дослідженню системи суб'єктів та їх ролі у формуванні і реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Положення **розділу 5 «Удосконалення конституційно-правових засад розвитку сфери фізичної культури і спорту»**, що складається із двох підрозділів, які присвячені дослідженню сучасних світових тенденцій розвитку конституційно-правового регулювання державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні та окреслені напрями удосконалення захисту прав людини і громадянина у вказаній сфері.

У **Висновках** автором сформульовано найбільш важливі науково-теоретичні положення, які дійсно відображають зміст дисертаційного дослідження, наукові та практичні пропозиції та рекомендації дисертанта. В додатках відображено список опублікованих дисертантом праць та результати участі в наукових та науково-практичних конференціях.

Теоретичне і практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у тому, що викладені в дисертації положення, узагальнення та висновки можна використати у:

- правотворчості – для розробки науково обґрунтованих пропозицій щодо удосконалення конституційно-правового статусу суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, забезпечення прав людини у даній сфері в Україні, підготовки відповідних проєктів законодавчих актів;

- науково-дослідній роботі та освітньому процесі – для подальшого дослідження фундаментальних проблем конституційного права, засад державної політики у сфері фізичної культури і спорту, а також при викладанні навчальних дисциплін «Конституційне право», «Муніципальне право», «Конституційне процесуальне право», «Міжнародне право», «Права людини і міжнародні стандарти» та ін., підготовці підручників і навчальних посібників;

- правозастосуванні як підґрунтя для прийняття оптимальних і ефективних рішень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами у сфері розвитку фізичної культури і спорту та забезпеченні прав людини в Україні;

- просвітницькій та правороз'яснювальній роботі для правового виховання і підвищення рівня правової свідомості та культури громадян, посадових і службових осіб органів публічної влади у сфері фізичної культури і спорту.

Результатам дисертаційного дослідження А.Я. Палюха притаманний належний рівень наукової новизни, при цьому положення з різним ступенем

наукової новизни містяться в усіх розділах та структурних компонентах дисертації.

Позитивною стороною представленої роботи є намагання автора ґрунтовно та всебічно дослідити обрану проблему, та сформулювати дефінітивні конструкції, що відповідають сучасній правовій реальності, і можуть збагатити понятійний апарат конституційного права. Розвиток і вдосконалення правових понять означає їх збагачення, уточнення і конкретизацію, заміну старих понять новими, оскільки перші не можуть умістити і охопити істотні властивості реальних відносин конституційно-правової дійсності, що постійно змінюються.

Висновки А.Я. Палюха, що знайшли відображення у його дисертаційній роботі є обґрунтованими, та базуються на значному емпіричному матеріалі. Опрацьована значна кількість наукових праць з обраної теми, а також масив нормативно-правових джерел, що забезпечило високий науковий рівень даного дисертаційного дослідження.

Крім того, спостерігається прикладне значення одержаних А.Я. Палюхом результатів, оскільки теоретичний та методологічний аспект його дослідження спрямовані на пошук шляхів удосконалення конституційно-правового регулювання розвитку сфери фізичної культури та спорту в Україні.

У роботі відсутні порушення академічної доброчесності.

Водночас, як і будь-яке інше дисертаційне дослідження, робота А.Я. Палюха містить окремі дискусійні положення, які можуть стати підґрунтям для виокремлення деяких побажань чи запитань, зокрема, найсуттєвішими з них є наступні позиції:

1. У висновках автор стверджує, що на основі аналізу теоретичних положень доведено комплексний характер правового інституту спортивної діяльності, що проявляється в наявності споріднених різногалузевих генетичних зв'язків у конституційно-, цивільно-, трудово-, кримінально- й господарсько-правового походження, на основі проведеного аналізу запропоновано визначення спортивних правовідносин - як вольових, врегульованих різногалузевими нормами права суспільних відносин, що виникають між різноманітними суб'єктами цього права у процесі організації та безпосереднього проведення фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності, здійснення цілеспрямованих фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів змагального характеру та перебувають під охороною держави, а також спеціалізованих недержавних спортивних організацій. Чи не вважає автор, що мова у даному випадку йде про фізкультурно-спортивні правовідносини?

2. Суперечливим видається висновок автора, про те, що не достатньо обґрунтованою є пропозиція ряду вчених щодо розробки і прийняття Спортивного кодексу чи Фізкультурно-спортивного кодексу, оскільки це може призвести до дублювань і певних суперечностей між Цивільним кодексом

України, Господарським кодексом України, Кодексом законів про працю, Податкового кодексу України, Кодексом про адміністративні правопорушення України та окремими спеціальними законами в цій сфері («Про авторське право і суміжні права», «Про страхування» «Про ліцензування видів господарської діяльності» тощо). Як видається, доцільним було б, щоб трактування й характеристика правовідносин у галузі фізичної культури та спорту містилися б у профільному Законі України «Про фізичну культуру і спорт». Хотілося б з'ясувати чітку авторську позицію щодо необхідності або навпаки шкідливості прийняття відповідного кодифікованого акту.

3. Викликає питання позиція наукової новизни, у якій автор стверджує на основі конституційного регулювання сфери фізичної культури і спорту в зарубіжних країнах, про необхідність доповнення Конституції України положенням про підтримку видатних українських спортсменів. Хотілося б уточнити, як саме автор пропонує конструювати таке положення в Основний Закон України.

4. Суперечливим є один із висновків до 5 розділу, у якому автор стверджує, що процес децентралізації та розвитку місцевого самоврядування передбачає і розширення повноважень у сфері фізичної культури і спорту, і відповідно держава має створити умови для ефективної реалізації цієї функції на місцевому рівні. Україна напрацьовує вдалі практики розвитку сфери фізичної культури і спорту на рівні окремих територіальних громад, і отриманий досвід має бути розповсюджений на всю територію України. Хотілося б уточнити авторський погляд на співвідношення вкладу у розвиток цієї сфери територіальних громад та держави, враховуючи, що відповідно до ч. 4 ст. 49 Конституції України про розвиток фізичної культури і спорту має дбати саме держава.

Зазначені зауваження та побажання є дискусійними, мають уточнюючий та рекомендаційний характер і в цілому не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження А.Я. Палюха.

Дисертаційне дослідження виконано здобувачем самостійно, всі сформульовані в ньому положення та висновки обґрунтовані на базі особистих досліджень автора.

Опубліковані А.Я. Палюхом наукові праці повністю репрезентують зміст наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у даному дисертаційному дослідженні. Відповідні публікації були здійснені у період з 2018 по 2021 рік, що засвідчує природну тривалість і системність дисертаційного дослідження, винесеного на захист.

Основні результати дисертаційного дослідження відображено у 34 наукових публікаціях автора у фахових виданнях України та спеціалізованих виданнях іноземних держав, збірниках матеріалів науково-теоретичних та науково-практичних конференцій.

Усі публікації автора за змістом відповідають темі дисертаційного дослідження, доводять повноту опублікування отриманих результатів.

Загальний висновок. За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів, дисертація Палюха Андрія Ярославовича на тему «Конституційно-правові засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту» є самостійною завершеною науковою працею, яка відповідає вимогам п. 9, 10, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567 (зі змінами і доповненнями), а дисертант заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.02 - конституційне право; муніципальне право.

Офіційний опонент:

**доктор юридичних наук, професор,
провідний науковий співробітник відділу
конституційного права та місцевого самоврядування
Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України**

Олександр БАТАНОВ

«__» квітня 2021 р.

